

Norsk fagpresse

Tone Kristin Aker, Paul Bjerke, red.

Fagpressen 125 år

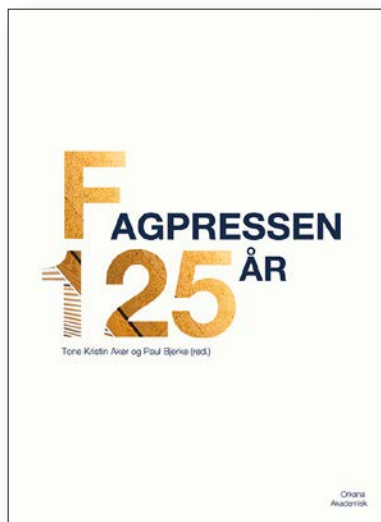
Stamsund: Orkana Akademisk, 2023

333 s.

ISBN 978-82-8104-575-0

Michael 2024; 21: 496–497

doi: 10.5617/michael.11946

Fagpressen, tidligere Den norske fagpresses forening, har fylt 125 år og har i den anledning utgitt en kombinasjon av et festskrift og en artikkelantologi.

Festskriftet på 107 sider er en gjennomgang av foreningens aktiviteter de siste 25 årene. Nina Kristiansens forsøk på systematikk kombinert med brevvekslinger, intervjuer og eksterne jubileumshilsninger er ikke spesielt vellykket, men avspeiler fagpressens formidlingsmangfold. Det ser ikke ut til å ha vært noen økning i antall medlemmer siden 1998, og av de 242 «fagmediene» er 50 rent digitale. De to viktigste sakene i perioden har åpenbart vært redaktørplakaten og digitalisering. Grundigere oversikter over foreningens historie ble utgitt til 100-årsjubileet (1, 2).

Åtte artikler, som «har gjennomgått normal, anonym fagfellevurdering», innrammet av en innledning og oppsummering utgjør andre del av boka, og disse er mer interessante. Artikkelen handler hovedsakelig om foreningens og fagpressens indre liv og i liten grad om den betydningen de har for leserne og samfunnet. I artikkelen om fagpressens historiske røtter er det naturlig at forfatterne fra Høgskulen i Volda fram-

hever pioneren Sivert Aarflot (1782–1845) på Ekset. Men at han i 1809 grunnla «Norges første trykkeri» (s. 139), er en overdrivelse. Som den første regnes dansken Tyge Nilsson (ca. 1610–1687) som etablerte seg i Christiania i 1643 (3). Aarflot var den første på landsbygda, og det er prisverdig nok.

Jens Barland, som har lang erfaring fra dagpressen, påpeker forskjellen mellom fagpressen og andre medier. Mens dagspressens utgivere har publisering som sin hovedsak, er dette som regel en bigeskjeft for organisasjoner og foreninger som utgir fagblader. Det åpner for motsetninger mellom redaksjonell uavhengighet og utgiverens interessepolitikk.

To «kasuistikker» beskriver virkningen av fagpressetidsskrifter. Journalistprofessor Birgitte Kjos Fonn presenterer *Dine Penger* som «Et fagblad i forkant av nyhetsbildet» og som et eksempel på «hvordan fagpressen kan ta opp i seg og favne om temaer som i utgangspunktet er spesialiserte, men som senere får en naturlig plass i mediediskursen» (s. 244). Forskerne Roar Stokke, Kristin Ljoså Sørheim og Margrete Stave Aksnes har undersøkt bruken av tidsskiftene *Fontene* og *Fontene forskning* blant lærere i sosialarbeiderutdanningen, som de kaller «profesjonsbærere». Her berører de en undervurdert rolle ved fagpressen, nemlig som et symbol på tilhørighet og faglig identitet. Den rollen kan være like viktig som det innholdet bladene formidler.

Som gammel fagpresseredaktør er mitt råd til fagpressen og særlig til fagpresseforskere: Vend blikket mot leserne. Hva ønsker de? Hva trenger de?

Litteratur

1. Bonde A, red. [For kunnskap i tiden. Den Norske Fagpresses Forening 100 år 1898–1998](#). Oslo: Den norske Fagpresses Forening, 1998.
2. Wassberg GC. [Fagpressen i Norge. Et historisk perspektiv](#). Oslo: Den norske Fagpresses Forening, 1998.
3. Tveterås H. [Den norske bokhandels historie. Forlag og bokhandel inntil 1850](#). Oslo: Norsk bokhandler-medhjelper-forening, 1950.

Magne Nylenna
magne@nylenna.no

Magne Nylenna er professor emeritus i samfunnsmedisin ved Universitetet i Oslo og redaktør av Michael. Han var styremedlem i Fagpressen 1990–92, og nestleder i hovedstyret i 1992. Michael er medlem av Fagpressen.